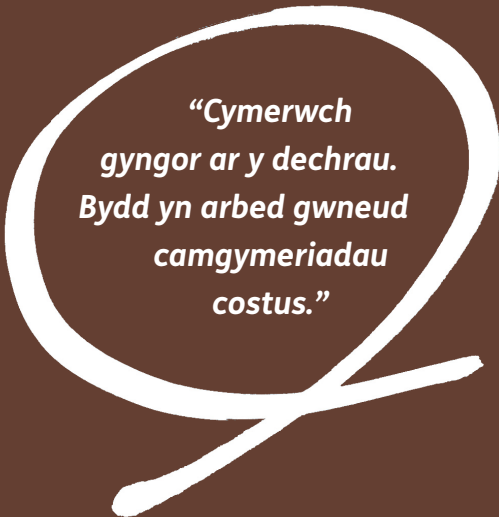


Canllawiau ar gyfer gwneud gwybodaeth yn hawdd ei darllen a'i deall i bobl ag anabledd dysgu

6. Cael rhagor o wybodaeth





***“Cymerwch
gyngor ar y dechrau.
Bydd yn arbed gwneud
camgymeriadau
costus.”***

Cynnwys

	Tudalen
Diolchiadau	4
Iaith Hawdd ei Deall	5
Iaith Gyffredin	6
Testunau digidol hawdd eu deall	7
Gwybodaeth hawdd ei deall ar gyfer pobl ag anableddau corfforol a nam ar y synhwyrâu	7
Hyfforddiant	8
Gwasanaethau gwybodaeth	8
Gwasanaethau cyfieithu	9

6. Cael rhagor o wybodaeth

Diolchiadau

Wrth ysgrifennu'r canllawiau hyn, rydym wedi cyfarfod, e-bostio a darllen gwybodaeth gan amrediad eang o bobl a mudiadau, gan gynnwys:

- pobl ag anableddau dysgu, eu rhieni a'u gofalwyr a'u gweithwyr cefnogi
- mudiadau gwirfoddol, gan gynnwys grwpiau Pobl yn Gyntaf ledled y byd
- cyfieithwyr
- nyrsys, therapyddion iaith a lleferydd
- athrawon, gweithwyr medrau sylfaenol oedolion ac asiantaethau
- arbenigwyr gwybodaeth am ieched
- mudiadau Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yn y DU ac Ewrop.

Yn arbennig, fe hoffem ddiolch i'r unigolion a'r mudiadau canlynol am eu cyfraniadau sylweddol i'r canllawiau hyn a'r pecyn cyfrwng prisiau gwerth *Gwiriwch Ef!* sy'n mynd gydag ef:

- Bethany Lewis (datblygiad)
- Darren Locke (gwirio)
- Jon stammers (ymchwil)
- Cynnal Gofalwyr a'u haelodau (datblygiad)
- Cymdeithas Cyngor ac Eiriolaeth Gogledd Cymru (datblygiad a gwirio)
- Aelodau consortiwm y sector gwirfoddol:
 - > *Fforwm Rhieni a Gofalwyr Cymru Gyfan (gwirio)*
 - > *Pobl yn Gyntaf Cymru (datblygiad a gwirio)*
 - > *Anabledd Dysgu Cymru (datblygiad, dylunio a gwirio)*
 - > *Mencap Cymru (cyngor ar gyfieithu, dylunio dwyieithog a gwirio).*

Anne Collis (awdur)

Anne Phillips (ysgrifennwr storïau)

Mawrth 2012

6. Cael rhagor o wybodaeth

Mae'r bennod hon yn eich cyfeirio at fudiadau wnaeth ddarparu gwybodaeth a ddefnyddiwyd yn y llawlyfr hwn a mudiadau fedr eich helpu i ddod yn fudiad gwybodaeth hawdd ei deall.

Mae cyfeiriadau gwefan yn dyddio. Os nad yw cyswllt yn gweithio, defnyddiwch beiriant chwilio i ddod o hyd i gyfeiriad gwefan newydd y mudiad.

Iaith Hawdd ei Deall

Mae'r llawlyfr hwn yn defnyddio canllawiau Iaith Hawdd ei Deall o:

Change

www.changepeople.co.uk/freebies-download.php?id=30

The Clear Communication People Ltd

www.communicationpeople.co.uk

Arweiniad ar gomisiynu'r Adran Iechyd

www.dh.gov.uk/en/Publicationsandstatistics/Publications/PublicationsPolicyAndGuidance/DH_121940

Canllawiau Comisiwn Hawliau Anabledd

www.equalityhumanrights.com/uploaded_files/how_to_use_easy_words_and_pictures.pdf

Canllawiau gwybodaeth hawdd ei deall Ewropeaidd

www.inclusion-europe.org/uploads/doc/99.pdf / <http://digitalcommons.ilr.cornell.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1271&context=gladnetcollect>

Inspired Services

www.inspiredservices.org.uk

Mencap

www.mencap.org.uk/easyread

6. Cael rhagor o wybodaeth

Information for All (o Uned Ymchwil Norah Fry)

www.bristol.ac.uk/norahfry/research/completed-projects/infoforall.pdf

Scottish Accessible Information Forum

www.saifscotland.org.uk

Social Care Institute for Excellence

www.scie.org.uk/publications/misc/accessguidelinespublications.pdf

Iaith Gyffredin

Mae'r llawlyfr yn defnyddio gwaith gan y mudiadau canlynol:

The Health Literacy Group UK

www.healthliteracy.org.uk/publications/146-health-literacy-is-not-just-reading-and-writing

The Institute for Healthcare Advancement (mudiad o'r UD)

www.iha4health.org/default.aspx/MenuItemID/230/MenuGroup/_Health+Literacy.htm

Y Sefydliad Cenedlaethol dros Addysg Barhaus i Oedolion (NIACE a NIACE Cymru)

www.niace.org.uk / www.niacedc.org.uk

The Plain English Campaign

www.plainenglish.co.uk/free-guides.html

Quick Guide to Health Literacy

www.health.gov/communication/literacy/quickguide/healthinfo.htm

The US Department for Health and Human Services (canllaw llythrennedd iechyd defnyddiol iawn)

www.health.gov/communication/literacy/quickguide

6. Cael rhagor o wybodaeth

Testunau digidol hawdd eu deall

Daw defnyddio cyfrifiaduron â chasgliad newydd sbon o gyfleoedd a heriau i wneud eich gwybodaeth yn haws ei deall. Gallwch gael cyngor arbenigol gan:

Ganolfan Hygyrchedd Digidol

www.digitalaccessibilitycentre.org

Prosiect testun digidol hawdd ei deall RNIB

www.tiresias.org/research/guidelines/checklists/alternative_formats_checklist.htm

Gwybodaeth hawdd ei deall ar gyfer pobl ag anableddau corfforol a nam ar y synhwyrau

Mae gwybodaeth hawdd ei deall yn meddwl bod pobl ag anableddau corfforol a nam ar y synhwyrau yn medru defnyddio eich gwybodaeth. Dyma rai mudiadau sy'n darparu gwybodaeth neilltuol ynglŷn â gofynion pobl ag anableddau corfforol a nam ar y synhwyrau i gael gwybodaeth sy'n hawdd ei defnyddio. Gall y rhain fod yn rieni/ gofalwyr neu bobl ag anableddau dysgu.

Access Group Resources

www.accessgroupresources.co.uk/index.php/access-groups/running-an-access-group/information-and-communication

With People CIC (sydd wedi cyhoeddi'r llyfr 'Information Alternatives' ac mae ganddynt wefan i fynd gyda'r llyfr)

www.informationalternatives.co.uk

UK Association for Accessible Formats

www.ukaaf.org

RNIB

www.rnib.org.uk/professionals/accessibleinformation/Pages/accessible_information.aspx

The Sensory Trust

www.sensorytrust.org.uk/projects/accessible_information/index.html

6. Cael rhagor o wybodaeth

Hyfforddiant

I gael y mwyaf allan o'r llawlyfr hwn, efallai y bydd arnoch angen hyfforddiant cyffredinol mewn ymwybyddiaeth o anabledd dysgu neu efallai y bydd arnoch angen hyfforddiant penodol mewn agweddau ar wneud eich mudiad yn fudiad gwybodaeth hawdd ei deall.

Hyd 2013, mae hyfforddiant ar ymwybyddiaeth o anabledd dysgu ar gael ar gyfer mudiadau Cartrefu, Hamdden, yr Heddlu a Chyfiawnder Troseddol yng Nghymru gan y Consortiwm wedi eu hariannu'n llwyr neu am bris ar gyfer pob adran neu fudiad arall. Gellir hefyd gomisiynu hyfforddiant ymwybyddiaeth o anabledd dysgu priodol ar eich cyfer o fudiadau o fewn y Consortiwm ac o grwpiau Pobl yn Gyntaf.

Gellir comisiynu hyfforddiant ar agweddau o wneud eich mudiad yn fudiad gwybodaeth hawdd ei deall gan aelodau o'r Consortiwm, grwpiau Pobl yn Gyntaf lleol ac aelodau Anabledd Cymru.

Yn ogystal, mae Plain English Campaign (www.plainenglish.co.uk) a NIACE (www.niacedc.org.uk) yn cynnig hyfforddiant yn ymwneud â'r ffordd o ysgrifennu mewn arddull sy'n debyg i Iaith Gyffredin.

Gwasanaethau gwybodaeth

Mae'n well os gallwch ddysgu cynhyrchu gwybodaeth hawdd ei deall eich hun. Fodd bynnag, fe all bod adegau pan fydd arnoch eisiau comisiynu rhywun i wneud gwybodaeth ysgrifenedig ar eich rhan neu wneud fersiynau Hawdd eu Deall neu Iaith Gyffredin o wybodaeth sy'n bodoli eisoes. Mae'r Adran Iechyd wedi gwneud arweiniad ar gomisiynu gwasanaethau iaith Hawdd ei Deall. Gallwch ei lwytho i lawr o www.dh.gov.uk/en/Publicationsandstatistics/Publications/PublicationsPolicyAndGuidance/DH_121940.

Mae Anabledd Dysgu Cymru, Pobl yn Gyntaf Cymru Gyfan a Mencap Cymru i gyd yn cynnig gwasanaeth gwybodaeth Hawdd ei Deall, yn ogystal â llawer o grwpiau Pobl yn Gyntaf lleol.

Ar hyn o bryd, mae Social Interface yn cynnig gwasanaeth gwybodaeth Iaith Gyffredin ac mae'r Plain English Campaign yn cynnig ysgrifennu Saesneg clir a gwasanaethau golygu.

6. Cael rhagor o wybodaeth

Mae amrywiaeth o wneuthurwyr ffilm a chwmnïau fideo a DVD wedi eu lleoli yng Nghymru. Wrth gomisiynu, bydd arnoch angen meddwl am sylfaen werth y gwneuthurwr ffilm/cyfarwyddwr, y broses y bydd ef neu hi yn ei defnyddio ac ansawdd y cynnyrch gorffenedig. Efallai y bydd arnoch eisiau:

- Dod o hyd i enghraifft o DVD yr ydych yn hapus ag ef ac yna cysylltu â'r gwneuthurwr ffilm hwnnw
- Dod o hyd i fudiad sy'n gallu hyfforddi a chefnogi eich mudiad neu aelodau i wneud eu fideo eu hunain
- Cael argymelliadau personol
- Chwilio yn Vimeo neu YouTube am wneuthurwyr ffilm sydd â'r profiad rydych chi'n chwilio amdano
- Defnyddio chwiliad ar-lein Gwneuthurwyr Ffilm Cymru www.filmagencywales.com.

Gwasanaethau cyfieithu

Efallai y bydd adegau pan fydd arnoch eisiau gwybodaeth wedi ei chyfieithu o'r Saesneg i'r Gymraeg neu o'r Gymraeg i'r Saesneg.

Mae Mencap Cymru ac Anabledd Dysgu Cymru wedi gwneud canllawiau ar gyfer ysgrifenyddwyr a chyfieithwyr gwybodaeth Hawdd ei Deall Gymraeg. Byddem yn argymhell eich bod yn gweld a yw eich ysgrifennwr neu gyfieithydd yn gyfarwydd â'r canllawiau hynny.

Mae gan Gymdeithas Cyfieithwyr Cymru restr o gyfieithwyr ardystiedig ac maent yn rhoi arweiniad ynglŷn â'r ffordd o ddewis cyfieithydd.

© Anabledd Dysgu Cymru / Mencap Cymru / Pobl yn Gyntaf Cymru Gyfan/ Fforwm Rhieni a Gofalwyr Cymru Gyfan 2012

Am ragor o gopiâu o'r canllawiau hyn cysylltwch ag Anabledd Dysgu Cymru

Ffôn 029 2068 1160

E-bost enquiries@learningdisabilitywales.org.uk

Ffotograff y clawr blaen: Inspired Services

